

DERLEME MAKALE
(Retrieve Article)**Moda Tasarımında Yaratıcı Kalıp Uygulamalarına Yönelik Bibliyometrik Analiz ve Sistemik Derleme***Bibliometric Analysis and Systematic Compilation for Creative Pattern Applications in Fashion Design*Neşe Yaşar Çeğindir¹,
Orcid: 0000-0002-8538-9224

DOI:10.54976/tjfdm.1473237

Sena Sürmeli Aydeniz²,
Orcid: 0000-0002-4824-8887**Alınış (Received): 25.04.2024****Kabul Tarihi (Accepted): 25.06.2024****ÖZ**

Bu çalışmada anahtar kelime grupları ile ulaşılan yayınların bibliyometrik analiz ve sistemik derleme yoluyla incelenmesi amaçlanmıştır. İlk olarak bibliyometrik analiz için Scopus (Elsevier) veri tabanından "creative pattern cutting" AND "fashion design" kelime gruplarıyla taranan makale ve bildirimler dikkate alınmıştır. İkinci adımda, sistemik derleme için üç farklı anahtar kelime taramasıyla belirlenen uygulama kapsamlı çalışmalar incelenmiştir.

Bibliyometrik analizler, 2018 ve 2022 yıllarında moda tasarımında yaratıcı kalıp uygulamaları konusunda yayın sayılarının arttığını göstermektedir. En fazla yayın üreten ülkeler, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleridir. En fazla doküman ve atıf, Journal of Fashion Design, Technology and Education başlıklı dergide yer almaktadır.

Sistemik derleme incelemeleri ise moda tasarımında sürdürülebilir yaklaşımların ve yaratıcı kalıp uygulama tekniklerinin giderek önem kazandığını, özellikle moda tasarımı eğitiminde yaratıcılığın vurgulanmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the publications accessed with keyword groups through bibliometric analysis and systematic review. First, for bibliometric analysis, articles and papers scanned from the Scopus (Elsevier) database with the word groups "creative pattern cutting" AND "fashion design" were taken into consideration. In the second step, application-comprehensive studies identified by three different keyword searches were examined for the systematic review.

Bibliometric analyzes show that the number of publications on creative pattern cuttings in fashion design increased in 2018 and 2022. The countries that produce the most publications are the United Kingdom and the United States. The most documents and citations are in the Journal of Fashion Design, Technology and Education.

Systematic compilation studies reveal that sustainable approaches and creative pattern cutting techniques are gaining importance in fashion design, and that creativity should be emphasized especially in fashion design education.

¹Prof.Dr, Faculty of Arts and Design, Department of Textile Design, Ankara Hacı Bayram Veli University, Ankara, Türkiye

²Lecturer, Fine Arts Faculty of Design and Architecture, Department of Fashion and Textile Design, Atılım University, İstanbul, Türkiye

Sorumlu Yazar (Corresponding Author):Sena Sürmeli Aydeniz
surmeli_sena@hotmail.com**Anahtar Kelimeler:**

Yaratıcı kalıp uygulamaları, Moda tasarımı, Bibliyometrik analiz, sistemik derleme

Keywords:

Creative pattern cutting, Fashion design, Bibliometric analysis, Systematic review

Kaynak gösterimi: Çeğindir, N. Y., Sürmeli Aydeniz, S. (2024). Moda Tasarımında Yaratıcı Kalıp Uygulamalarına Yönelik Bibliyometrik Analiz ve Sistemik Derleme. *Turkish Journal of Fashion Design and Management*. 6(2), 213-232, doi:10.54976/tjfdm.1473237

How to cite: Çeğindir, N. Y., Sürmeli Aydeniz S. (2024). Bibliometric Analysis and Systematic Compilation for Creative Pattern Applications in Fashion Design. *Turkish Journal of Fashion Design and Management*. 6(2): 213-232, doi:10.54976/tjfdm.1473237

1. Giriş

Yaratıcılık hem sanatsal hem bilimsel temelli pek çok alanda çeşitli gerekçelerle ilgi duyulan bir kavramdır. Yaratıcılık, pek çok disiplinde çoğunlukla yoktan bir şey oluşturma/üretme ya da var olan bir şeye yeni bir karakter kazandırma; hayal gücünü kullanma yeteneği olarak kabul edilmektedir (Cambridge dictionary; Oxford English dictionary, t.y). Yaratıcılık konusunda kendisiyle yapılan bir görüşmede Torrance; “*yaratıcı düşünmeye olan ihtiyacın, duruma yönelik öğrenilmiş bir çözüm olmadığında başladığına ve yaratıcılık unsurları öğretilse dahi kendisinin keşfedilmesi ve disipline edilmesi gerektiğine*” değinerek bireysel yaratıcılığa dikkat çekmiştir (Shaughnessy, 1998). Black, Torrance’in düşüncesini destekleyerek, yaratıcılık eyleminin anında cevap aramak veya çözüm bulmak yerine daha fazla soru sormayı gerektirdiğini vurgulamıştır (2003). Çünkü yaratıcılık, doğrusal olmayan dinamik bir süreçtir. Bu süreçte yeni bakış açıları aranır ve yaratıcı süreç her alanda kendini göstermektedir.

Yaratıcılık ve yaratıcı düşünme, bilimden sanata uzanan perspektifte; “*tasarım, pazarlama, mimari, mühendislik, işletme gibi birçok profesyonel iş alanının can damarı olduğu gibi modanın da vazgeçilmez unsurları arasındadır*” (Simonton, 2000). Yaratıcı düşünme ile mevcuttaki bir durum yeniden yorumlanarak farklılık oluşturulabilmekte, değişim, dönüşüm veya ilerleme gerçekleştirilebilmektedir. Yaratıcı düşünme becerisi, İngiltere Hükümeti'nin Kültür, Medya ve Spor Birimi tarafından hazırlanan *yaratıcı endüstriler sınıflamasında* yer alan moda sektörünün, tasarım, üretim, pazarlama ve satış gibi farklı iş basamaklarında aranan bir yetenektir. (Flew, 2011; DCMS, 2016).

Yaratıcılık tasarımın, tasarım ise ilgili tüm sektörlerde modanın ayrılmaz bir parçasıdır. Giysi, tasarımla değer kazanır, tasarım kalıp ile hayat bulur. Üç boyutlu insan formuna uygun giysi kalıbı oluştururken yeni ve yaratıcı yaklaşımlar alana farklı bakış açıları sunar. Moda sektöründe yaratıcılığı hayata geçirmenin ilk adımı ise zihinsel düşünceyi üç boyutlu nesneye/ürüne dönüştürebilmektir. Bu noktada giysi tasarımının odak noktası olan kalıp, “*İnsan vücuduna uygun hazırlanacak giysiyi oluşturan parçaların kopyasıdır. Bir diğer deyişle formun numunesidir*” (Çeğindir, 2020). Giysinin, giyinme soyunma eylemini karşılayabilme özelliği bu numune sayesinde sorgulanabilmektedir. Çünkü kalıp hazırlama çalışmaları, üç boyutlu insan formuna uyan iki/üç boyutlu bir şekil oluşturmayı ve oluşan bu şekli tasarım özelliğine göre uyarlamayı gerektirmektedir. Uygulama sürecinde giysi formu oluşturulurken yeni ve yaratıcı yaklaşımlar denenerek alana farklı perspektifler sunulmaktadır. Bu sayede her daim geçmişte kalan çağın modasını yansıtan tasarım süreci, daha esnek, yenilikçi ve özgün hale gelirken kalıp uygulamalarının yenilikçi ve inovatif yollarıyla ilgili alan yazına yeni kavramlar girmektedir.

Mevcuttakilerden farklı olarak yeni kesim teknikleri ve bu teknikleri uygulama alanları yaratma stratejileri yaratıcı/yenilikçi kalıp kesim uygulamaları¹ (YKU) olarak nitelendirilmektedir (Çeğindir ve Çakmak, 2019). Townsend ve Mills (2013), YKU'yu “*Uzman uygulayıcıların moda endüstrisindeki sürekli evrilen kumaşlar, malzemeler ve silüetlerle ilgili yeni yaklaşımlar geliştirmesi*” şeklinde tanımlamaktadır. İfadeden de anlaşılacağı üzere özellikle son otuz yıllık süreçte sıfır atık, ileri dönüşüm, geri dönüşüm gibi yaklaşımlarla geliştirilmiş malzemeler ve teknikler makaleye konu olan kesim uygulamalarının popülaritesini artırmıştır.

YKU, “*Süreç ve sonuç olarak geleneksel kalıp uygulama yöntemlerinden farklılaşarak, deneysel yollarla yeni yaklaşımlara ulaşmayı*” içermektedir (Valle-Noronha vd., 2020). Bu nedenle YKU bir taraftan sektördeki tasarımcıların uygulamalarında diğer taraftan akademiye stüdyo çalışmalarında geçerliliğini korumaktadır. Çünkü YKU inovasyonu içinde barındıran yaratıcı düşünme ile giysi tasarımı sürecinin birleşiminden oluşmakta ve işlemler süreç içerisinde deneme yanılma yoluyla keşfedilmektedir.

Madeleine Vionnet, Madame Grès, Cristobel Balenciaga, Charles James gibi tarihsel süreçte ün kazanmış batılı modacılar, kumaşı manken üzerinde şekillendirerek giysi tasarımında yenilikçi yaklaşımlar geliştirmişlerdir. Öte yandan, 1970'lerden sonra çalışmalarında birçok batılı modacının kesim tekniğine meydan okuyan Issey Miyake, Rei Kawakubo ve Yohji Yamamoto gibi Japon moda tasarımcıları benzersiz ve özgün giysi yapıları ortaya koymuşlardır (Rissanen ve Mcquillan, 2016).

Akademik araştırmalara konu olan yaratıcı kalıp uygulamalarından birkaç örneğe bakılacak olursa, Rissanen ve Mcquillan 2000'li yılların başlarından beri kullanıcı öncesi yaratıcı kesimlerle sıfır atık üzerine çalışmakta, kumaşın tamamını değerlendirerek atık oluşumunu engellemeyi hedeflemektedir. Moda tasarımcı ve eğitimcisi Julian Roberts, deneysel uygulamalar ile Subtraction Cutting-Çıkarma Kesimi'ni geliştirmiştir (“Cutting Class”, t.y.). Bu teknik, kumaşta açılan negatif alanlardan en iyi şekilde faydalanarak geleneksel kalıp yapımı ile drapaj yöntemi arasında bir yerde konumlanmakta ve sıradan giysi şekillerinin sınırlarını zorlayan deneysel giysiler ortaya çıkarmaktadır. Campbell (2015), uzaylı vücut şekillerini öğretim kaynağı olarak kullanarak süreç odaklı bir araştırma yaklaşımıyla kalıp uygulamalarına alternatif bir uygulama geliştirmiştir. Iszoro ise (2015) “Kazara Kesim” tekniğiyle hacim oluşturmada rastgele ve doğaçlama yaklaşımı teşvik ederek şaşırtıcı sonuçlar oluşturmayı hedeflemektedir.

Çeğindir ve Öz (2016), bir yaratıcı problem çözme tekniği olan Scamper ile drapaj tekniğine dayalı YKU'yu birleştirdikleri kapsül koleksiyon aracılığıyla tasarımcı ve araştırmacıların problem çözme süreçlerinde kullanabileceği yeni bir yaklaşım

¹ Cümle içerisinde tekrarlara girmemek amacıyla makalenin devamında, yaratıcı kalıp kesim uygulamaları “YKU” şeklinde kısaltılarak kullanılmıştır.

önermektedir. Sürmeli Aydeniz ve Çeğindir ise (2022), bilinen yöntemlerle Trompe l'oeil tekniğini birleştirerek çalışan kadınlar için tasarladıkları gömleklerle yaratıcı tasarıma dikkat çekmektedir.

Tomoko Nakamichi'nin kalıp tasarımında yaratıcı ve deneysel tekniklerin kullanımını anlattığı "Pattern Magic" kitap serisi (2010; 2011; 2012; 2014), son yirmi yıllık dönemde sektör profesyonelleri ve moda tasarım eğitimi alan öğrenciler için kaynak niteliği taşımaktadır.

Ceoworld iş dergisinin dünyadaki en iyi moda okulları listesinde (Wilson, 2024) yer alan Central Saint Martins'te "kalıp kesimi ile yenilikçi moda tasarımı", Polimoda'da "kalıp büyüü", Parsons School of Design'da "yaratıcı strüktür" gibi isimlerle YKU dersleri verilmektedir. Türkiye'de Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Atılım Üniversitesi, Başkent Üniversitesi'nde "yaratıcı kalıp uygulamaları", Yeditepe Üniversitesi'nde "deneysel kalıp çalışmaları", İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde "yenilikçi moda tasarımı yaklaşımları" isimleriyle lisans ve lisansüstü dersler bulunmaktadır.

Sektörde ve eğitimde kendine yer bulan YKU, özellikle yüzyılın son çeyreğinde moda tasarımı alanında çalışan birçok tasarımcı, eğitimci ve araştırmacıya ilham olmuş ve olmaya devam etmektedir. Çeğindir ve Çakmak (2019) tarafından, "Giysi Tasarımında Yenilikçi Kalıp Hazırlama Teknikleri Üzerine Alanyazın Taraması" adlı yayında dünyanın çeşitli bölgelerindeki YKU'ya ilişkin çalışmaların bir özeti sunulmaktadır. Her geçen gün rekabetin zorlaştığı moda giyim sektöründe yaratıcı kalıp çalışmalarına olan ihtiyaç da devam etmektedir. Geçmişe oranla tüketicinin pek çok konuda bilincinin geliştiği, giyim taleplerinin bireysel değerlerine göre değişkenlik gösterdiği izlenmektedir. Rekabetin yoğun olduğu sektörde beklenen taleplerin karşılanması için yükseköğretim düzeyinde sayıları artan kurumlarda yetişen aday tasarımcıların yaratıcı ve inovatif ürünler tasarlaması zorunlu hale gelmektedir.

Geçmişe oranla her zaman daha yeniyi üretmek zorunluluğu bulunan moda tasarım eğitiminde geçmişten bugüne, bugünden geleceğe bağ kurmak için geçmiş ve mevcut çalışmaların analizi yol gösterici bir rehber niteliği taşımaktadır. Bu nedenle, YKU ile ilgili dünya çapında yapılan akademik çalışmaların içerikleri, konuyla ilgili dergiler, çalışmalarda öne çıkan ülkeler ve yayınlara alınan atıflar gibi konular açısından incelenip analiz edildiği güncel bir çalışmaya gerek duyulmaktadır.

Bahsedilen başlıklar kapsamında, güncel verilerle moda tasarım çalışmalarında *yaratıcılık-form-giysi* ilişkisini ortaya koymanın, alanda çalışan akademisyen, uzman ve öğrenciler için faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle bu çalışmanın amacı; *moda tasarımı ve yaratıcı kalıp uygulamaları kelime grupları üzerinden ulaşılan yayınların bibliyometrik analiz ve sistematik derleme yoluyla incelenmesi* şeklinde belirlenmiştir. Bu amaçla araştırma soruları Tablo 1.'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Araştırma soruları

Table 1. Research Questions

Analiz Türü	Araştırma Sorusu
Bibliyometrik Analiz	Yayınlandığı yıla ve aldıkları atıf sayılarına bakıldığında çalışmalar artış göstermiş midir? Atıf sayısına göre ilk beş derginin doküman sayısı ve atıf puanları nelerdir? Ülke ve yayın sayısı açısından incelendiğinde hangi ülkeler öne çıkmaktadır? En çok atıf alan ilk on yayın hangileridir? Öne çıkan anahtar kelimeler/kelime grupları nelerdir?
Sistemik Derleme	Yayınlar en çok hangi alanlarda yapılmıştır? Yayınların kapsamı nedir?

2. Yöntem

Moda tasarımı alanında YKU ile ilgili eğilimlerin belirlenmesi amaçlı bu araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. *Betimsel çalışmalar*, olup biteni tanımlamak, karşılaştırmak, sınıflandırmak, analiz etmek ve yorumlamak için bireylere, gruplara, kurumlara, yöntem ve materyallere odaklanmayı gerektirir (Cohen, Manion and Morrison, 2007). Veri toplamada doküman analizinden faydalanılmıştır. *Doküman analizi*, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin incelenmesi olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Veriler, Scopus veri tabanı kullanılarak toplanmıştır. Scopus veri tabanının seçilme sebebi, tarama yapılan tarihte araştırılan konuyla ilgili en kapsamlı ve alakalı sonuçların buradan elde edilmesidir. Veri çözümleme; bibliyometrik analiz ve sistemik derleme tekniklerinden faydalanılmıştır.

Bibliyometrik analiz, araştırmacıların yazılı iletişim biçimlerini ve yazarların yayın kalıplarını sayısal verilerle analiz ederek literatürü daha objektif bir şekilde incelemesine olanak tanımaktadır (Potter, 1981; Nicholas ve Ritch, 1978).

Sistemik derleme, araştırmacıların karmaşık bilgi yığınlarını anlamlandırarak işe yarar bilgilere erişmelerine yardımcı olurken aynı zamanda kanıtları titizlikle değerlendirme, özetleme ve sentezlemelerine olanak tanımaktadır (Petticrew ve Roberts, 2006) (Hanley ve Winter, 2013). Tranfield, Denyer ve Smart (2003), sistemik derleme sürecini üç adımda özetlemektedir. Planlama; ihtiyacın belirlenmesi, uygulama; anahtar kelime tanımlanarak veri tabanı araştırmasını, eleme ile incelenecek çalışmaların belirlenmesini,

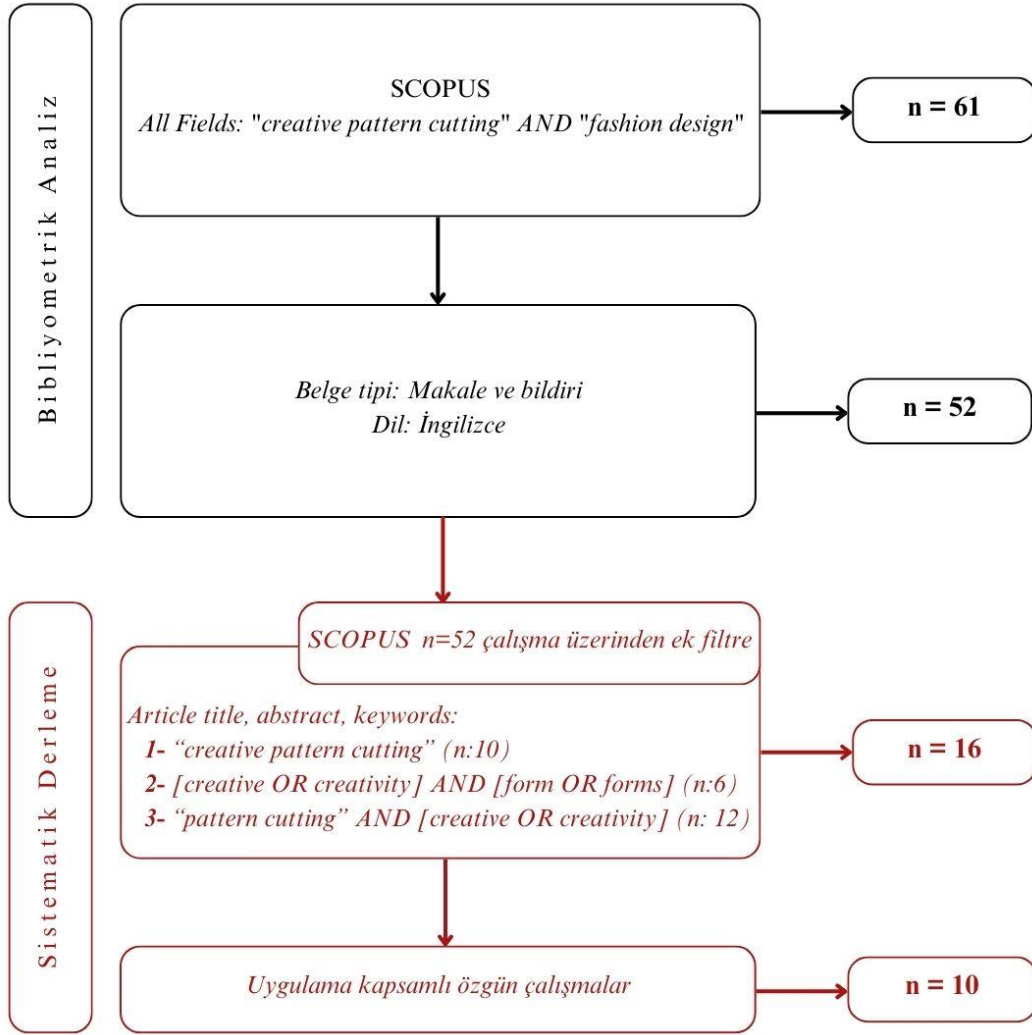
analiz ve sentez adımlarını içerir. Raporlama adımı ise tanımlayıcı ve tematik analizlerin yapılmasından oluşur.

Şekil 1.'deki araştırma süreç akış diyagramında farklı renkle gösterilen iki türde analiz yapılmıştır:

İlk olarak *bibliyometrik analiz* için 10/03/2024 tarihinde, "creative pattern cutting" AND "fashion design" anahtar sözcükleri ile Scopus veri tabanında endekslenen toplam altmış bir çalışma taranmıştır. Bunlardan İngilizce dilinde yapılmış makale ve bildiriler kapsama alınarak çalışma sayısı 52'ye indirgenmiştir.

Bibliyometrik analiz kapsamında yıllara, ülkelere göre yayın ve atıf sayıları Excel'de, en çok atıf alan yayın ve dergiler ise Word'de toplanmıştır. Veri tabanından CSV dosyası olarak indirilen kelime bulutu, R tabanlı Biblioshiny ve VOSviewer 1.6.19 ücretsiz yazılımları üzerinden aşağıdaki başlıklar kapsamında görselleştirilerek analiz edilmiştir. Bu başlıklar;

- Yayın yılı ve atıf sayısı ilişkisi
- Atıf sayısına göre ilk beş dergi
- Ülke ve yayın sayısı ilişkisi
- En fazla atıf alan yayınlar
- Öne çıkan anahtar kelimeler/kelime gruplarıdır.

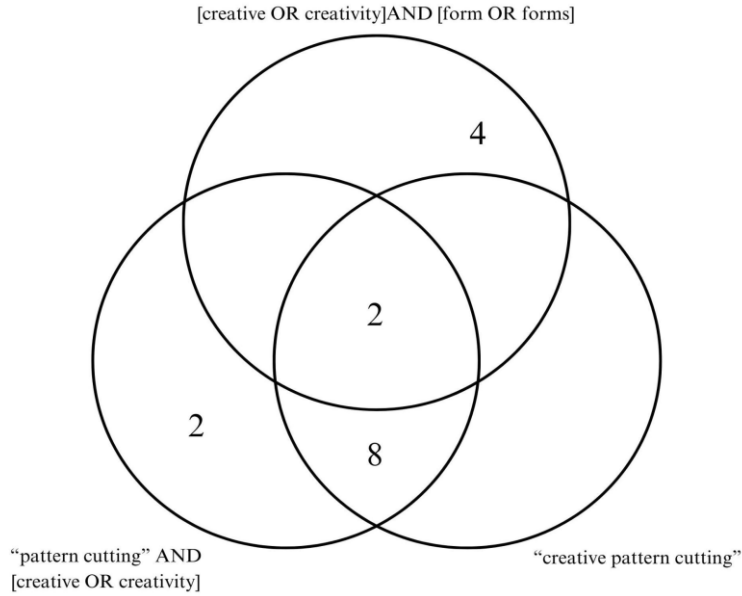

Şekil 1. Süreç Akış Diyagramı
Figure 1. Process Flow Diagram

İkinci adımdaki, *Sistemik derleme* için 52 çalışmanın görüntülediği ekranda, başlık, özet, anahtar kelimelerde aşağıda yer alan üç filtreleme uygulanmıştır. Bu filtrelemeler;

- "creative pattern cutting" (n:10),
- [creative OR creativity] AND [form OR forms] (n:6),
- "pattern cutting" AND [creative OR creativity] (n: 12) şeklindedir.

Şekil 2.'de belirtilen üç aşamalı aramada çıkan ortak çalışmalar tek sayıldığında n=16, sistemik derleme için *uygulama kapsamlı özgün çalışmalar* sayıldığında n=10 olduğunu gösteren kesişim durumları verilmiştir.

Şekil 2. Sistematik derleme taramasından elde edilen yayınların kesişim kümeleri

Figure 2. Intersection clusters of publications obtained from the systematic review search

Bibliyometrik Analizde kullanılan parametreler, anahtar kelime grupları ve kelime bulutu şekillerindeki verilerden faydalanarak belirlenmiştir. Bu parametreler ve araştırma kapsamında geldikleri anlamlar şöyledir:

Eğitim çalışması; sınıf içi grupla yapılan uygulamaları,

Sürdürülebilir yaklaşım; sıfır atık, geri dönüşüm, ileri dönüşüm gibi çevreci uygulamaları,

Yenilikçi uygulama yaklaşımı; geleneksel yöntemlerin dışında kalan kesim/uygulama yaklaşımları,

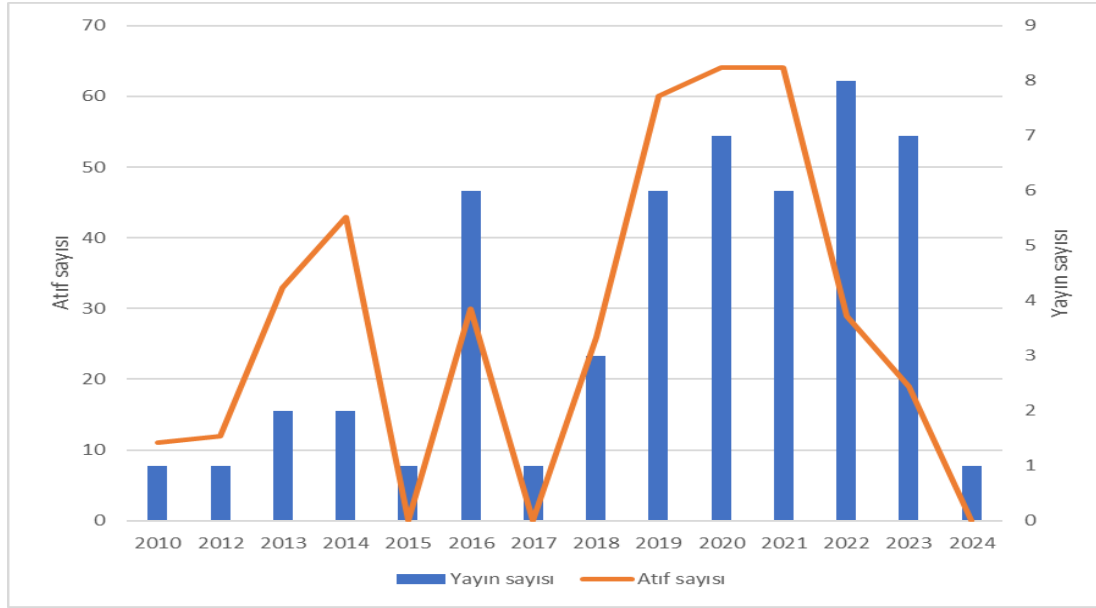
Yenilikçi form yaklaşımı; sürecin sonunda ortaya çıkarılan bitmiş ürünlerin genel geçer beden formunun dışındaki formlara dikkat çekmesi.

Bu incelemelerden sonra sistematik analizde, incelemek için seçilen her bir çalışmanın kapsamı yaratıcılıkla bağlantıları göz önünde bulundurularak özetlenmiştir.

3. Bulgular

3.1. Bibliyometrik Analiz Bulguları

Şekil 3.'te incelenen çalışmaların yayın yılları ve atıf sayılarıyla ilişkili olarak artış durumu sunulmaktadır. Yayın sayısı açısından bakıldığında 2018 yılından sonra moda tasarımında YKU'ya olan ilginin arttığı; yapılan atıfların da aynı zaman diliminde en yüksek değerlere ulaştığı söylenebilir. Grafikte, 2024 yılına ait verilerin düşüş sebebi taramanın yılın ilk ayları içinde yapılmış olmasıdır.

Şekil 3. Yıllara Göre Yayın ve Atıf Sayısı İlişkisi

Figure 3. Relationship between Number of Publications and Citations by Years

Atıf sayısına göre ilk beş derginin doküman sayısı ve atıf puanları Tablo 2’de yer almaktadır. Tablo incelendiğinde International Journal of Fashion Design, Technology and Education dergisinin; 17 doküman, 190 atıf ve 2.9 atıf puanı ile büyük farkla ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Derginin alandaki saygınlığı bu sayılarla ortaya çıkmaktadır. Tablodaki dergilerin çoğunluğunun doğrudan alanla ilişkili olduğu gözlenmektedir.

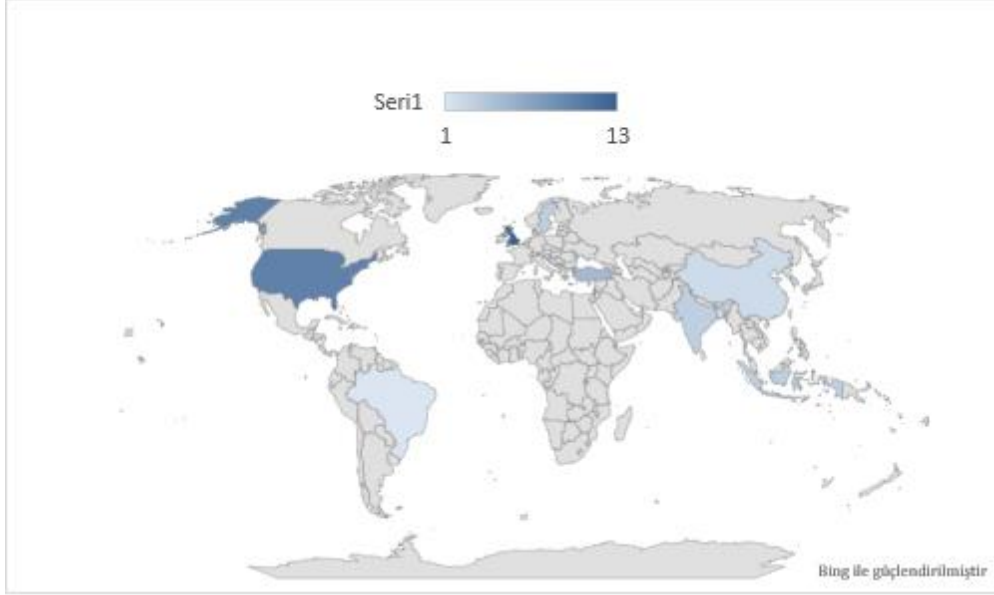
Tablo 2. YKU sorgusundaki İlk Beş Dergi, Doküman Sayısı, Atıf ve Atıf Puanları

Table 2. Top Five Journals, Number of Documents, Citations and Citation Scores in the YKU query

Sıra	Dergi Adı	Doküman Sayısı	Atıf Sayısı	Atıf Puanı (2022*)
1	International Journal of Fashion Design, Technology and Education	17	190	2.9
2	Journal of Cleaner Production	2	32	18.5
3	Journal of the Textile Institute	2	21	3.7
4	Fashion Practice	4	15	1.5
5	Clothing and Textiles Research Journal	2	12	3.7

(*Scopus veri tabanında güncel atıf skoru olarak 2022 yılının verileri yer almaktadır.)

Şekil 4.'te yayın sayısına göre çalışmaların yapıldığı ilk on ülkeye ilişkin incelenen 52 çalışmanın 45'ini gösteren veriler özetlenmektedir. Sıralamaya bakıldığında Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri öne çıkan ülkelerdir. Bu durum ilgili ülkelerin YKU konusunda aktif rol oynadığını göstermektedir. Türkiye, Hindistan, Endonezya, Güney Kore, İsveç, Çin, Estonya ve Brezilya onları takip etmektedir.

Şekil 4. YKU'ya İlişkin Çalışmaların Yayın Sayısına ve Ülkelere Göre Dünya Haritası
Figure 4. World Map by Countries and Number of Publications of Studies on YKU

Tablo 3.'te YKU'ya ilişkin çalışmaların atıf sırasına göre ilk on yayın ve künyeleri verilmiştir. Bu tablo, Şekil 4'teki analiz ile tutarlı şekilde Birleşik Krallık'tan, Amerika Birleşik Devletleri'nden ve Türkiye'den yayınları sıralamaktadır. Tabloyu oluşturan yayınların yarısının International Journal of Fashion Design, Technology and Education dergisinde yayınlanan makaleler olması ise Tablo 2. ile tutarlılık göstermekte, ilgili derginin alandaki saygınlığını bir kere daha ortaya çıkarmaktadır.

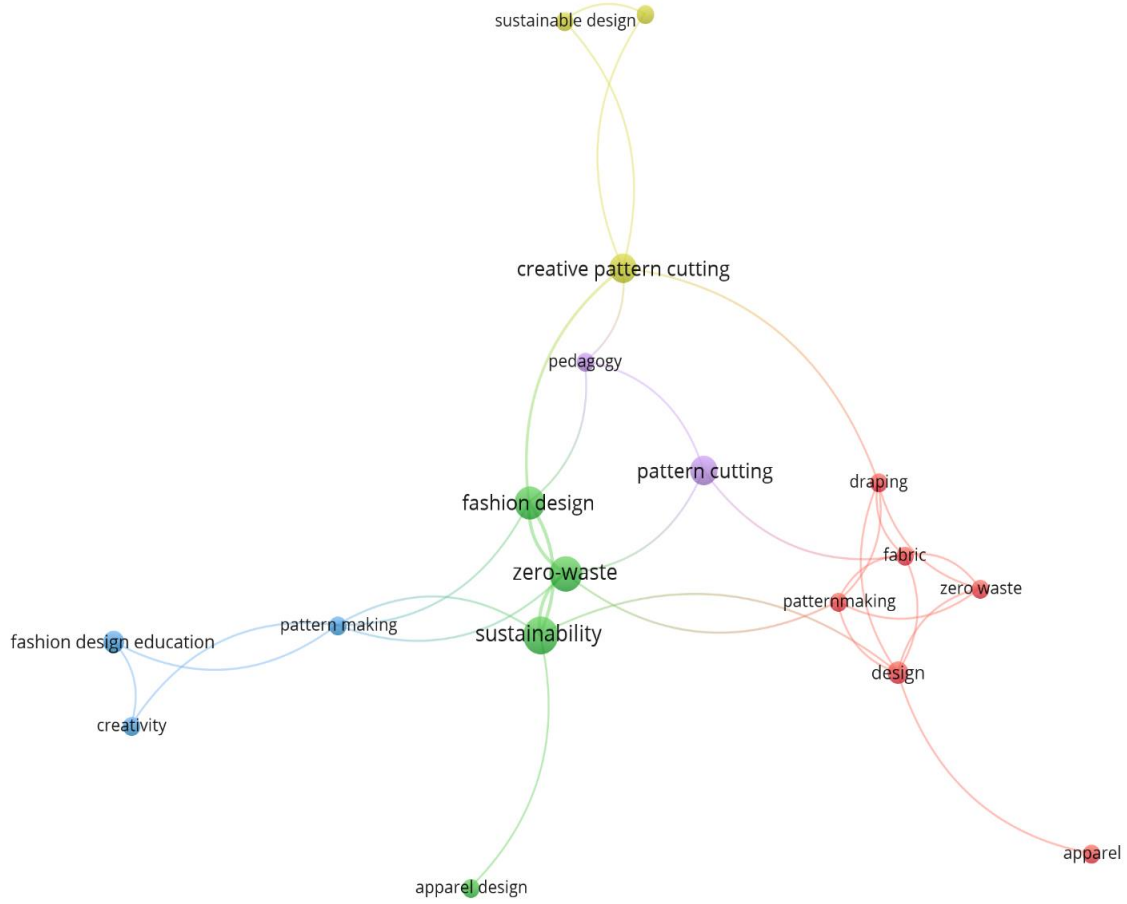
Tablo 3.'e göre ilk sırada bulunan 2019 yılında Bhatt, D., Silverman, J., Dickson, M.A. tarafından International Journal of Fashion Design, Technology and Education dergisinde yayınlanan çalışma, Scopus'ta 37 atıf almıştır.

En çok atıf alan ilk on makale arasında İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nin önde olmasıyla birlikte, International Journal of Fashion Design, Technology and Education dergisinde yayınlanan makalelerin etkisinin belirgin olduğu görülmekte, bu çıkarımlar önceki analizleri desteklemektedir.

Tablo 3. YKU'na İlişkin En Çok Atıf Alan İlk 10 Yayına Ait Bilgiler

Table 3. Information on the top 10 most cited publications regarding YKU

No	Başlık	Dergi Künyesi	Yazar	Kurum	Ülke	Yıl	Atıf S.
1	Consumer interest in upcycling techniques and purchasing upcycled clothing as an approach to reducing textile waste	International Journal of Fashion Design, Technology and Education, 12(1), ss: 118-128	Bhatt, D., Silverman, J., Dickson, M. A.	University of Delaware	ABD	2019	37
2	Mastering zero: How the pursuit of less waste leads to more creative pattern cutting	International Journal of Fashion Design, Technology and Education, 6(2), pp. 104-111	Townsend, K., Mills, F.	Nottingham Trent University	Birleşik Krallık	2013	29
3	Digital 3D design as a tool for augmenting zero-waste fashion design practice	International Journal of Fashion Design, Technology and Education, 13(1), pp. 89-100	McQuillan, H.	Swedish School of Textiles, University of Borås	İsveç	2020	29
4	Expanding zero-waste design practices: A discussion paper	International Journal of Fashion Design, Technology and Education, 7(1), pp. 58-64	Carrico, M., Kim, V.	University of North Carolina at Greensboro	ABD	2014	28
5	Designing for circular fashion: integrating upcycling into conventional garment manufacturing processes	Fashion and Textiles, 8(1), 34	Aus, R., Vihma, M., Unt, R., Moora, H., Kiisa, M.	Estonian Academy of Arts Stockholm Environm.Ins. AusDesign Llc Mandala	Estonya	2021	23
6	Light-emitting textiles: Device architectures, working principles, and applications	Micromachines, 12(6), 652	Kapur, S., Cinquino, M., Pugliese, M., Giannuzzi, R., Taurino, D., Gigli, G., Prontera, C.T., Maiorano, V.	Apparels Pvt LTD University of Salento CNR Nanotec	Hindistan İtalya	2021	22
7	A sustainable three-layer circular economic model with controllable waste, emission, and wastewater from the textile and fashion industry	Journal of Cleaner Production, 388, 135642	Peter John, E., Mishra, U.	Vellore Institute of Technology	Hindistan	2023	17
8	Reprogramming the hand: Bridging the craft skills gap in 3D/digital fashion knitwear design	Craft Research, 5(2), pp. 155-174	Taylor, J., Townsend, K.	Nottingham Trent University	Birleşik Krallık	2014	15
9	The role of fabric usage for minimization of cut-and-sew waste within the apparel production line: Case of a summer dress	Journal of Cleaner Production, 248, 119221	Enes, E., Kipöz, Ş.	Mersin Üniversitesi İzmir Ekonomi Ü.	Türkiye	2020	15
10	Transforming the sequential process of fashion production: where zero-waste pattern cutting takes the lead in creative design	International Journal of Fashion Design, Technology and Education, 9(2), pp. 142-152	James, A.M., Roberts, B.M., Kuznia, A.	Heriot-Watt University	Birleşik Krallık	2016	15

Şekil 6. Ortak Anahtar Kelime Ağı Görselleştirme Haritası
Figure 6. Common Keyword Network Visualization Map

3.2. Sistemik Derleme Bulguları

Tablo 4, sistemik derleme ile elde edilen, Şekil 5. ve 6.'daki kelime bulutu ve kelime grupları taramasına dayalı her bir yayının sıra numarası, yazarı, yayın yılı, başlığı ve ilgili parametreleri karşılama durumları açısından özetlenmiştir. Dikkate alınan parametreler çalışmanın yöntem kısmında açıklanmıştır.

Tablo 4. Sistematik Derlemede Bulunan YKU'na İlişkin Çalışmalar ve Parametreleri Karşılama Durumları
Table 4. Studies on YKU in the Systematic Review and Their Meeting the Parameters

S.No	Yazar*, Yayın yılı, Yayın Adı	YKU	Sürd.	Eğitim	Yeni Form
1	McQuillan, H., vd. (2018), Yap ve Kullan: Açık Kaynaklı, Kullanıcı Tarafından Değiştirilebilen, Sıfır Atık Moda Uygulaması İçin Bir Sistem	✓	✓		
2	Lei, G., Le, X. (2021), Sıfır Atık Moda Tasarımını İyileştirmeye Yönelik Model Oluşturma Yaklaşımı	✓	✓		
3	Kim, S., Kim, H. Y. (2023), Yaratıcı Keşif: Geleneksel Kore Kıyafetleriyle Sıfır Atık Moda Tasarımı Uygulamaları	✓	✓		✓
4	Valle-Noronha, J., vd. (2020), Başarısız Beklentiler, Başarılı Aksaklıklar: Öğrenci Merkezli Öğrenme Perspektifinden Kalıp Uygulamayı Denemek	✓		✓	
5	Saeidi, E., Wimberley, V.S. (2018), Değerli Kesim: Sıfır Atık Tasarımı İçin Yaratıcı Kalıp Uygulamaları ve Drapaj İşlemlerinin Keşfedilmesi	✓	✓		
6	Hardingham, L. A. (2016), Bir Kutu Nasıl Giysiye Dönüşebilir?	✓		✓	✓
7	Page, A. (2013), Yaratıcı Kalıp Teknolojisi	✓			✓
8	Townsend, K., Mills, F. (2013), Sıfır Konusunda Uzmanlaşmak: İsrafın Azaltılması Arayışı Nasıl Daha Yaratıcı Kalıp Uygulamasına Yol Açar?	✓	✓		
9	Almond, K. (2010), Yetersiz Çekicilik: Yaratıcı Kalıp Uygulamalarının Lüks Sanatı ve Maliyeti	✓		✓	
10	James, A.M., vd. (2016), Moda Üretimindeki Sıralı Sürecin Dönüşümü: Yaratıcı Tasarımda Liderlik Eden Sıfır Atık Kalıp Uygulaması	✓	✓		

* İki den fazla yazarlı çalışmalar ilk yazarın bilgileri, vd. şeklinde belirtilmiştir.

Tablo 4.'e bakıldığında kapsama alınan tüm çalışmaların ilk sıralaması yaratıcı/yenilikçi uygulama ya da kesim yaklaşımındadır. Sürdürülebilirlik kapsamındaki uygulamaların, yaratıcı yöntemlerle geliştirilmeye çalışıldığı araştırmaların ikincil çoğunlukta olduğu gözlenmektedir. Eğitim çalışmaları ve yeni/yenilikçi form arayışı parametresini karşılayan çalışmalar azınlıktadır.

Sistematik derlemeyle incelenen ve Tablo 4'teki sıralamaya göre yazarları verilen çalışmaların kapsamı, kısa özetleri ve yaratıcılıkla ilgileri aşağıda verilmiştir.

“Yap ve Kullan: Açık Kaynaklı, Kullanıcı Tarafından Değiştirilebilen, Sıfır Atık Moda Uygulaması İçin Bir Sistem” başlıklı çalışma kapsamında hem üretimde hem kullanımda atık krizine bir çözüm olarak sıfır atık projesi geliştirilmiştir. Projede iki boyutu (2D) üç boyuta (3D) dönüştürmedeki yaratıcı sürecin kolaylaştırılması hedeflenmiştir. Kullanıcıya

tasarım kararı verme yetkisi sunmaya ve böylece yaratıcı özgüveni ortaya çıkarmaya yönelik bir iş birliği vurgulanmaktadır.

“Sıfır Atık Moda Tasarımını İyileştirmeye Yönelik Model Oluşturma Yaklaşımı” adlı çalışmada üç teknikten oluşan bir sıfır atık moda tasarımı modeli önerilmektedir. İlk teknik: Göğüs, omuz, kol oyuntusu gibi hareketi etkileyen bölgeler temel alınarak tek parça kumaş üzerinden model geliştirmeyi gerektiren kumaş manipülasyonudur. İkinci teknik: Fazlalıkları kalıp parçaları üzerinden kurgulayarak toplamda bir dikdörtgen oluşturmak suretiyle daha fazla stil varyasyonu sunulan segmentasyon ve yeniden yapılandırma üzerinedir. Son teknik: Kumaş esnekliğinden yararlanarak tek parça kumaş üzerinden daha az pensli ve kesikli vücuda oturan modellerin geliştirildiği kumaş esnekliği kullanımıdır. Çalışma sıfır atık model kesiminin teknik boyutunun yanı sıra yaratıcı boyutuna da dikkat çekmektedir.

“Yaratıcı Keşif: Geleneksel Kore Kıyafetleriyle Sıfır Atık Moda Tasarımı Uygulamaları” adlı çalışmada Jaeson Hanedanlığı'na ait Sapok, pungcha ve dan-sokgot isimli geleneksel kıyafetler malzeme, yapım tekniği, kompozisyon, giyim yöntemleri gibi açılardan incelenmiş, bu giysilerin sıfır atık tasarımı ile ilgili yönleri analiz edilmiştir. Analizler doğrultusunda çevre dostu modern modayla geleneksel tekniklerin birlikte uygulanmasının, moda endüstrisinin çeşitliliğini ve yaratıcılığını genişletebileceğine dikkat çekilmiştir.

“Başarısız Beklentiler, Başarılı Aksaklıklar: Öğrenci Merkezli Öğrenme Perspektifinden Kalıp Uygulamayı Denemek” adını taşıyan çalışmada; kalıp uygulamaya yönelik deneysel sürecin moda tasarımı eğitiminde neleri ortaya çıkarabileceğine odaklanılmıştır. Çalışma, kalıp uygulama deneyimine sahip, farklı uzmanlıkları olan dokuz katılımcı ile yürütülmüştür. Katılımcılara YKU'ya yönelik bilgi aktarımından sonra kendi oluşturdukları yöntemler doğrultusunda mayo, aksesuar, cinsiyetsiz giysiler ve yüzey tasarımı deneylerini içeren tasarımlar yaptırılmıştır. Yapılan uygulamanın, kalıp çalışmalarının zorlu öğrenme süreçlerine kıyasla, uygulayıcının kişisel ve yaratıcı ifadesi için bolca alan sağladığı sonucuna varılmıştır.

“Değerli Kesim: Sıfır Atık Tasarımı İçin Yaratıcı Kalıp Uygulamaları ve Drapaj İşlemlerinin Keşfedilmesi” başlıklı çalışmada çağdaş kadın günlük giyimin silüetini koruyarak kumaş israfını azaltma ve vücudu güzelleştiren bir uyum yakalama amacıyla üç adet giysi tasarlanmış ve üretilmiştir. Bu tasarımlar, sıfır atık yöntemleri kullanılarak oluşturulmuş ve biri yapboz ikisi dönüşümsel yeniden yapılanma (TR) tekniklerini içermektedir. Tasarımların çağdaş tüketiciye hitap edip etmeyeceği dört öğretim üyesi tarafından görünüm ve uyum kriterlerine göre değerlendirilmiştir. Sonuçta, üç boyutlu işlemleriyle TR tekniğinin, iki boyutlu düz kesime göre daha kolay, uyumlu, yaratıcı ve estetik tasarımların çıkmasına yol açabileceği kanaatine varılmıştır.

“Bir Kutu Nasıl Giysiye Dönüştürülebilir?” sorusunu cevaplamayı hedefleyen projede sınıf içi uygulamayla kalıp ve giysi üretimi anlayışlarını birbirine bağlayan yeni bir yöntem geliştirilmiştir. İki boyutlu bir materyalin üç boyutluya nasıl dönüşeceği sorusuyla kalıp uygulamasına yeni başlayan öğrenciler için alternatif bir düşünme yaklaşımı olması test edilmiştir. Kalıp parçaları yerine kutuları kullanan öğrencilerden sıra dışı üç boyutlu formlar oluşturmaları istenmiş, üretim sürecinin karmaşıklıklarını en aza indirmek amaçlanmıştır. Kalite yerine yeniliğin ve yaratıcılığın ön planda tutulduğu bu deneyim sayesinde öğrenme döngüsündeki *yapma* unsurunun *anlamlandırma* unsurundan önce geldiği vurgulanmıştır.

“Yaratıcı Kalıp Teknolojisi” isimli çalışma, tasarım ve kalıp uygulamalarının yaratıcı sürecinde bilgisayarın rolünü tartışmaktadır. Araştırmacı, üç boyutlu Rhino 3D modelleme yazılımı kullanarak, matematiksel bir terim olan Möbius şeridinin ilham olduğu bir koleksiyon geliştirmiştir. Tasarım, matematiksel olarak sıfır ortalama eğriliğe sahip yüzeyler şeklinde tanımlanan minimal yüzeyler içinden Costa yüzeyi, Mobius döngüsü ve Borromean halkaları seçilerek Rhino aracılığıyla başlamış, araştırmacı tarafından üç boyutlu olarak geliştirilerek iyileştirilmiş ve üretilmiştir.

“Sıfır Konusunda Uzmanlaşmak: İsrafın Azaltılması Arayışı Nasıl Daha Yaratıcı Kalıp Uygulamasına Yol Açar?” adlı çalışmada kesimde sıfır atık yaklaşımında 'ustalık' terimi ve yenilikçi kavramların kalıp uygulayıcısının rolünü nasıl şekillendirdiği tartışılmaktadır. *Sıfır atık moda tasarımı, yaratıcı uygulamaya yönelik harmanlanmış bir öğrenme yaklaşımı için iyi bir fırsat sağlar* düşüncesiyle Drapaj uygulaması yapılmıştır. Drapaj ile oluşan şekillerin atık oluşturmadan üretilebilirliği, düz yüzey üzerinde yaratıcılığa alan açılarak araştırılmıştır. Bu şekilde moda tasarımında uzmanlaşmanın, sadece mevcut uygulamaları takip etmekle değil, aynı zamanda geleneklere meydan okumakla ilgili olduğu vurgulanmıştır.

“Yetersiz Çekicilik: Yaratıcı Kalıp Uygulamalarının Lüks Sanatı ve Maliyeti” başlığında; öğrencilerin moda tasarımı sınırlarını zorlayan ve kurallara başkaldıran yaratıcı kalıp kesme yöntemleri incelenmiş ve endüstrinin kalıp kesmeyi kariyer seçeneği olarak nasıl teşvik ettiği tartışılmıştır. Kalıp uygulayıcısının rolünün, tasarımcıdan farklı olsa da benzer derecede önemli bir etkiye sahip olabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, yaratıcı şekilde kesilmiş giysilerin ticari maliyetleri incelenmiş ve lüks yaratıcılığın maliyet etkinliğiyle sürdürülebilirliği üzerine öneriler sunulmuştur.

“Moda Üretimindeki Sıralı Sürecin Dönüşümü: Yaratıcı Tasarımda Liderlik Eden Sıfır Atık Kalıp Uygulaması” adlı çalışmada; sıfır atık kalıp uygulama yöntemlerinin endüstriyle bütünleşmesinin, tasarımcılar ile modelistler arasındaki iş birliğini artırarak nasıl bir etki yaratabileceği ve bu ilişkiyi nasıl değiştirebileceğini ortaya koymak hedeflenmiştir. Bu kapsamda deneme yanılma yaklaşımıyla birer pantolon ve bluz hazırlanarak üst, orta ve kitlesel düzey perakendeci olmak üzere üç marka ile görüşülmüştür. Tasarımcı ile

modelist arasındaki yaratıcı iş birliğindeki roller incelenmiş, bu durum alternatif bir üretim modeli olarak önerilmiştir.

4. Sonuç

Çalışma kapsamında Scopus veri tabanında "creative pattern cutting" AND "fashion design" anahtar kelimeleriyle yapılan bibliyometrik analizler doğrultusunda incelenen dönem aralığına yönelik aşağıdaki sonuçlara varılmıştır;

- Yayın ve atıf sayılarında dalgalanmalara rağmen genel olarak moda tasarımında YKU konusuna olan ilgi artış eğilimindedir.
- International Journal of Fashion Design, Technology and Education dergisi, en yüksek doküman, atıf sayısı ve atıf puanıyla öne çıkmaktadır. Dergi, moda tasarımı alanında önemli bir kaynaktır. Atıf sayısı, tarama yapılan anahtar kelimeler kapsamında ilgili araştırmacılar tarafından bu dergiye sıkça başvurulduğunun kanıtıdır. Sonuçlar, YKU ile ilgili tarama yapacak araştırmacıların doğrudan alanla ilişkili dergileri incelemesi gerektiğine referans vermektedir.
- Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri yayın sayısı olarak öne çıkan ülkelerdir. Bunun nedeni ilgili ülkelerin moda tasarımı alanında saygın birçok akademik kuruluşu ve araştırma merkezine sahip olması ve geniş tüketici ağları olarak gösterilebilir.
- Anahtar kelime bulutunda moda tasarımı, yaratıcı kalıp uygulamaları ve sürdürülebilirlik kavramlarının ön planda olması, bu kavramların birlikte tartışıldığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.
- Moda tasarımı eğitiminde yaratıcılığın ve kalıp uygulamalarının vurgulanması, gelecekte moda endüstrisinde daha fazla yaratıcı ve yenilikçi yaklaşımların benimsenebileceğine işaret etmektedir. Yohji Yamamoto ve Calvin Klein'in eski kalıp ustası, moda tasarımcı Ashlynn Park, en yaratıcı tasarımlarından bazılarının israfı azaltma çabasıyla ortaya çıktığını belirtmektedir (Farra, 2021).
- Türkiye'nin ve Türkçe çalışmaların tablo ve şekillerde yer alması bu çalışmaların ülke içinde belirli bir farkındalık seviyesine ulaştığını göstermektedir. Bu durum, Türkiye'deki moda tasarımı ve yaratıcı kalıp uygulamaları alanında yapılan araştırmaların uluslararası düzeyde dikkate alındığını ve bu alandaki bilimsel katkıların tanındığını yansıtmaktadır.

Analiz kapsamındaki çalışmalar içinden uygulama kapsamlı özgün çalışmalar seçilerek yapılan sistematik derleme incelemeleri doğrultusunda ise şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Tasarım ve üretim açısından, bilinen uygulamalar dışındaki deneysel yaklaşımlar, moda tasarımında yeni ve yenilikçi çözümlerin keşfedilmesine katkı sağlar. Bu yaklaşımlar, geleneksel yöntemlerin dışına çıkarak sınırları zorlar ve alana yeni perspektifler sunar. Bu da tasarımcıların ve araştırmacıların farklı bakış açılarıyla tasarım sürecine

yaklaşmalarına olanak tanır ve yaratıcılığı teşvik eder. Rissanen'in belirttiği gibi "Sıfır atık, geri-ileri dönüşüm gibi sürdürülebilir yaklaşımlarda estetik ve beden uyumu göz önünde bulundurulduğunda devreye yaratıcı uygulamalar girmektedir (2013). Moda tasarımı ve kalıp uygulamaları alanında sürdürülebilir yaklaşımlarla yapılan araştırmaların çoğunlukta üretim sürecindeki atık oluşumunu azaltmaya yönelik çalışmalar olduğu sonucuna varılmıştır.

Eğitim yönüyle bakıldığında, dünya çapında yürütülen çalışmaların akademisyenler tarafından dikkatle incelenmesi ve kendi perspektiflerinde değerlendirilmesinin eğitimde başarı ve kaliteyi artıracığı, evrenselliği yakalamayı sağlayacağı düşünülmektedir. Öte yandan,

Ashdown (2013)'un ifade ettiği gibi "Bir dikiş makinesi, kumaş veya giysi kalıbıyla ilk karşılaştıklarında, öğrencileri bu becerileri kazanmaları gerektiğine ikna etmek oldukça zordur". Bu nedenle yaratıcı kalıp tekniklerinin öğrenci merkezli öğrenme perspektifinden incelenmesi gerektiği görülmektedir. "Bu durum 2 boyutta çalışırken 3 boyutlu düşünebilmenin zorluğundandır" (Aldrich, 1997). Moda endüstrisi ve moda tasarımı eğitimi, yaratıcılığın önemli olduğu alanlardır. Giysi tasarlama sürecinde, iki boyutlu tasarımın üç boyutlu ürüne dönüşmesinde teknik bilginin yanı sıra deneysel yaklaşımların da büyük bir rol oynadığı açıktır. Geleneksel tekniklerin deneysel yöntemlerle birleştirilmesi moda endüstrisinde yenilik ve ilerleme için önemli bir itici güç olabilir. Bu nedenle, moda tasarımı eğitimi veren tüm okullarda eğitimin ve öğrencinin düzeyine uygun olarak yaratıcı kalıp uygulamalarına yer verilmesi öğrenenlerin gelişimi için faydalı olacaktır.

Kaynaklar

- Aldrich, W. (1997). *Metric pattern cutting for menswear*. Wiley-Blackwell: New Jersey.
- Almond, K. (2010). Insufficient allure: The luxurious art and cost of creative pattern cutting. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education* 3(1), 15-24. <https://doi.org/10.1080/17543260903582474>.
- Ashdown, S. P. (2013). Not craft, not couture, not 'home sewing': teaching creative patternmaking to the ipod generation. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 6(2), 112-120, <https://doi.org/10.1080/17543266.2013.793747>
- Black, R. A. (2003). *Kırık mum boyalar*, Çev: Esra Arslan, Nobel: Ankara.
- Cambridge Sözlüğü. (t.y.). *Creativity Anlamı*, Erişim Tarihi: 20.03.2024, <https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/creativity>
- Campbell, L. A. (2014). *Volumetric shape making and pattern cutting*. Shapeshifting: A Conference on Transformative Paradigms of Fashion and Textile Design. Auckland, Yeni Zelanda. April
- Cutting Class (t.y.). *Subtraction pattern cutting with Julian Roberts*. Erişim tarihi: 23.03.2024, <https://www.thecuttingclass.com/subtraction-pattern-cutting-with-julian-roberts/>
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. Routledge: New York.

- Çeğindir, N. Y., Çakmak, Ş. (2019). *Giysi tasarımında yenilikçi kalıp hazırlama teknikleri üzerinde alanyazın taraması*, INFAD 4. Uluslararası Sanat, Tasarım ve Moda Kongresi. pp. 85-105, May, Beyrut, Lübnan.
- Çeğindir, N. Y., Öz, C. (2016). Creative pattern cutting experimentations under projection of scamper technique, *İdil Dergisi*. 5(23), 941-954. <http://dx.doi.org/10.7816/idil-05-23-10>.
- Çeğindir, N. Y. (2020). *100 Soruda giysi mimarisi*, Gazi Kitabevi.
- Department for Culture, Media and Sport DCMS. (2016). Creative industries economic estimates methodology, Erişim tarihi: 04.03.2024. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/499683/CIEE_Methodology.pdf
- Farra, E. (2021). A Former patternmaker for Yohji Yamamoto and Calvin Klein launches a line of her own, Erişim tarihi: 02.04.2024. <https://www.vogue.com/article/ashlyn-new-designer-collection-pattern-maker>
- Flew, T. (2011). *The creative industries: culture and policy*. Los angeles: Sage Publications. <https://sk.sagepub.com/books/the-creative-industries>
- Hanley, T., Winter, L. A. (2013). What is a Systematic Review?, *Counselling Psychological Society*. 28(4), 3-6.
- Hardingham, L. (2016). How Can a Box Become a Garment?, *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 9(2), 97-105. <https://doi.org/10.1080/17543266.2016.1167254>
- Izoro, E. (2015). *Accidental Cutting*, Ibero-American Design Teaching Biennial, pp. 48-50, November. Madrid, Spain.
- James, A. M., Roberts, B. M. Kuznia, A. (2016). Transforming the sequential process of fashion production: Where zero-waste pattern cutting takes the lead in creative design, *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 9(2), 142-152. <https://doi.org/10.1080/17543266.2016.1167253>
- Kim, S., Kim, H.Y. (2023). Creative exploration: Zero-waste fashion design practices with traditional korean clothing, *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 16(2), 198-213, <https://doi.org/10.1080/17543266.2022.2148293>
- Lei, G., Li, X. (2021). “A Pattern Making Approach to Improving Zero-Waste Fashion Design”, *Fashion Practice*, 13(3), 443-463, <https://doi.org/10.1080/17569370.2021.1982503>.
- Mcquillan, H., Archer-Martin, J., Menzies, G., Bailey, J., Kane, K., Fox Dervin, E. (2018). Make/use: a system for open source, user-modifiable, zero waste fashion practice. *Fashion Practice*. 10(1), 7-33, <https://doi.org/10.1080/17569370.2017.1400320>
- Nakamichi, T. (2010). *Pattern magic*. Laurence King: Londra.
- Nakamichi, T. (2011). *Pattern magic 2*. Laurence King: Londra.
- Nakamichi, T. (2012). *Pattern magic: Stretch fabrics*. Laurence King: Londra.
- Nakamichi, T. (2014). *Pattern magic 3*. Laurence King: Londra.
- Nicholas, D., Ritchie, M. (1978). *Literature and bibliometrics*, Clive Bingley: Londra.
- Oxford İngilizce Sözlüğü, (t.y.). *Creativity anlamı*, Erişim tarihi: 20.03.2024, <https://www.oed.com/search/dictionary/?scope=Entries&q=creativity>

- Petticrew, M., Roberts, H. (2006). *Systematic reviews in the social sciences: a practical guide*, Wiley-Blackwell: New Jersey. <https://doi.org/10.1002/9780470754887>
- Page, A. (2013). Creative pattern technology. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 6(2), 89-98, <https://doi.org/10.1080/17543266.2013.793744>
- Potter, W. G. (1981). *Bibliometrics library trends*, Sweet Beagle: Bloomington.
- Rissanen, T. (2013). Zero-waste fashion design: A study at the intersection of cloth, fashion design and pattern cutting. PhD diss., University of Teknology, Sydney.
- Rissanen, T., Mcquillan, H. (2016). *Zero waste fashion design*, Fairchild Books: New York.
- Saeidi, E., Wimberley, V.S. (2018). Precious cut: Exploring creative pattern cutting and draping for zero-waste design, *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 11(2), 243-253, <https://doi.org/10.1080/17543266.2017.1389997>
- Shaughnessy, M. F. (1998). An interview with E. Paul Torrance: about creativity. *Educational Psychology Review*. 10(4). 441-452.
- Simonton, D. K. (2000). Creativity: cognitive, personal, developmental, and social aspects. *American psychologist*. 55, 151-158.
- Sürmeli Aydeniz, S., Çeğindir, N.Y. (2022). Creative pattern trials for above the keyboard wear with Trompe L'oeil illusion, *Sanat ve Tasarım Dergisi*. 12(2), 365-378, <https://doi.org/10.20488/sanattasarim.1221685>
- Townsend, K., Mills, F. (2013). Mastering zero: How the pursuit of less waste leads to more creative pattern cutting. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 6(2), 104-111. <https://doi.org/10.1080/17543266.2013.793746>
- Tranfield, D., Denyer, D., Smart, P. (2003). Towards a methodology for developing evidence-informed management knowledge by means of systematic review. *British Journal of Management*. 14(3), 207-222. <https://doi.org/10.1111/1467-8551.00375>
- Valle-Noronha, J., Chun, N., De Assis B Soares, J. (2020). Failed expectations, successful disruptions: experimenting pattern-cutting from a student-centred learning perspective. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 13(3), 238-246. <https://doi.org/10.1080/17543266.2020.1778798>
- Wilson, D. (2024). Best fashion schools in the world for 2024, Erişim tarihi: 24.03.2024 <https://ceoworld.biz/2024/02/26/best-fashion-schools-in-the-world-for-2024/>
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınevi.